

Informacja dotycząca anulowania dofinansowania ze środków Funduszy Norweskich i EOG projektu pn. *“Szlak Karpacki - odkrywanie, promocja i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego regionu Karpat”*

We współpracy z Sekretariatem Konwencji Karpackiej z siedzibą w Wiedniu, Województwo Podkarpackie, w ramach utworzonego konsorcjum jako Lider Projektu, wraz z pozostałymi partnerami z: Norwegii, Liechtenstein, Ukrainy, Republiki Słowackiej, Republiki Czeskiej, Republiki Serbii, Węgier oraz Rumunii, w dniu **30 czerwca 2018r.** złożyło wniosek o dotację na projekt ponadnarodowy pn. „Carpathian Route – exploring, promoting and protecting the richness of the cultural and natural heritage of the Carpathian Region” („Szlak karpacki - odkrywanie, promocja i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego regionu Karpat”) w ramach III edycji Funduszy Norweskich i EOG.

Głównym celem projektu jest promowanie i ochrona wspólnego dziedzictwa kulturowego i wspieranie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego wspólnego, transgranicznego regionu górskiego Karpat poprzez zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego postrzeganych jako siła napędowa rozwoju gospodarek lokalnych.

Projekt wspiera regionalną transgraniczną współpracę kulturalną 7 państw karpackich będących beneficjentami oraz ich współpracę transnarodową z 2 państwami będącymi donatorami (Norwegia, Liechtenstein), skoncentrowaną na znalezieniu wspólnych rozwiązań dla wspólnych wyzwań i zastosowaniu miękkich środków na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego, lepszego zarządzania, promocji i wspierania przedsiębiorczości kulturalnej.

Głównym wspólnym wyzwaniem, któremu projekt służy, jest zagrożenie degradacji, porzucenia i zanikania dziedzictwa kulturowego wspólnego regionu Karpat, a także wynikająca z tego potrzeba jego zachowania i przekazywania następnym pokoleniom, co wymaga skoordynowanych i zharmonizowanych wysiłków podejmowanych w skali regionalnej.

Projekt wzmocni wspólne zarządzanie i ochronę dziedzictwa kulturowego, a także poprawi koordynację polityki ponadnarodowej pomiędzy zaangażowanymi karpackimi krajami beneficjentami poprzez ich regionalną współpracę transgraniczną oraz współpracę ponadnarodową z innymi krajami europejskimi. Oczekiwane rezultaty projektu obejmują tworzenie sieci kontaktów, wymianę informacji i dobrych praktyk, dzielenie się wiedzą, transfer know-how i doświadczeń, budowanie potencjału i poprawę zdolności zarządzania dziedzictwem kulturowym.

Bezpośrednią grupą docelową i beneficjentami końcowymi projektu są instytucje kulturalne i mieszkańcy regionu Karpat (w tym przedsiębiorcy z sektora kultury i sektora kreatywnego, ich spółdzielnie i sieci), a także ogół społeczeństwa w zaangażowanych krajach.

Karpaty wspierają bogactwo różnorodności biologicznej, która nie ma w sobie równych w Europie. Region ten obejmuje jedno z najmniej zaburzonych ekosystemów w Europie. Województwo Podkarpackie pręźnie uczestniczy w promowaniu Karpat i ich dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego poprzez realizację licznych inicjatyw o charakterze edukacyjnym i promocyjnym skierowanym do mieszkańców.

Projekt zakłada realizację w formule partnerstwa podmiotów pochodzących z terenu objętego Konwencją Karpacką oraz z Państw Darczyńców tj.:

1. Województwo Podkarpackie;
2. Sekretariat Konwencji Karpackiej, Austria;
3. International Charitable Organisation Information Center „Green Dossier”, Ukraina;
4. Brasov County Council, Rumunia;
5. The Homeland Museum of Knjaževac, Serbia;
6. National Open Air Museum, Czechy;
7. Humtour Limited Liability Company, Węgry;
8. Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine, Ukraina;
9. The Monument Board of the Slovak Republik, Słowacja;
10. International Commission for the Protection of the Alps CIPRA, Liechtestein;
11. Stiftelsen GRID-Arendal, Norwegia.

Opis poszczególnych partnerów projektu:

- **UN Environment Vienna Office - Secretariat of the Carpathian Convention**
/Austria/

Sekretariat Konwencji Karpackiej założony w 2004 r. w Wiedniu, działa jako główny punkt odniesienia i punkt usługowy dla Stron Konwencji Karpackiej. Wspiera prace różnych organów konwencji, w tym tematycznych grup roboczych, oraz odpowiada za koordynację programu prac konwencji, który zgodnie z postanowieniami konwencji odnosi się do różnych sektorów, w tym różnorodności biologicznej, zrównoważonej turystyki, zrównoważonej gospodarki leśnej, zmiany klimatu lub dziedzictwa kulturowego.

- **International Charitable Organisation Information Center "Green Dossier"**
/Ukraina/

Międzynarodowa Organizacja Charytatywna Centrum Informacji „Green Dossier”

działa na zasadzie legalności, humanizmu, równości i wspólnych interesów swoich uczestników, społeczeństwa, wolontariatu i samorządu, nie przynosząc zysków. Green Dossier to ukraińskie organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska, strukturami biznesowymi, instytucjami rządowymi i mediami jako ogniwo kreatywnej współpracy na rzecz pozytywnych zmian.

- **Brasov County Council** /Rumunia/

Rada Hrabstwa Brasov jest lokalną władzą publiczną, której zadaniem jest zapewnienie dobrego funkcjonowania usług publicznych powiatu na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego. Brasov County Council posiada kompetencje do wdrażania lokalnych planów rozwoju, w tym kulturalnych i turystycznych, o oddziaływaniu lokalnym i/lub regionalnym, mających na celu integrację i koordynację udziału lokalnych aktorów, wraz z programami wspierającymi i identyfikującymi krajowe, unijne lub inne zasoby finansowe na rzecz zachowania i waloryzacji materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Rada Powiatu jest organem decyzyjnym instytucji kultury, posiadającym kompetencje w zakresie planowania z punktu widzenia polityki rozwoju i zasobów, infrastruktury kulturalnej (np. renowacja zabytków, dróg turystycznych itp.) oraz programów kulturalnych.

- **The Homeland Museum of Knjaževac** /Serbia/

Lokalne Muzeum w Knjaževac jest instytucją kulturalną zajmującą się ochroną, konserwacją i prezentacją dziedzictwa materialnego i niematerialnego, założoną w 1980 roku. Muzeum zostało założone w celu gromadzenia, konserwacji, naukowego przetwarzania i prezentacji dziedzictwa kulturowego regionu Knjaževac.

- **National Open Air Museum** /Czechy/

Muzeum Narodowe Na Wolnym Powietrzu gromadzi, zachowuje i interpretuje dziedzictwo kulturowe z obszaru Karpat Zachodnich i innych regionów, w oparciu o badania i szczegółową dokumentację. Główne obszary pracy to: kultura materialna (sprzęt gospodarstwa domowego, narzędzia rolnicze i rzemieślnicze, tradycyjne tekstylia, sztuka ludowa itp. Ważną część działalności Muzeum stanowi również odbudowa krajobrazu kulturowego oraz zachowanie tradycyjnych odmian roślin i ras zwierząt.

- **Humtour Limited Liability Company** /Węgry/

Humtour Sp z o.o. działa jak „centrum turystyczne” obejmujące dziedziny rozwoju turystyki i obszarów wiejskich. Humtour ma na celu ułatwienie rozwoju zrównoważonej, wysokiej jakości turystyki i lokalnych produktów na obszarach wiejskich. Oferuje różne działania na obszarach wiejskich poprzez oparte na społeczności i zrównoważone programy turystyczne.

- **Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine** /Ukraina/

Instytut Ekologii Karpat NAS Ukrainy jest publiczną akademicką instytucją badawczą w ramach Wydziału Biologii Ogólnej Akademii Nauk Ukrainy. Instytut obejmuje 4 wydziały: Ekosystemologia; Ekologia populacji; Ochrona ekosystemów przyrodniczych; Ekomorfogeneza roślin. Obejmuje również Karpacką Wysokogórską Stację Biologiczną.

- **The Monument Board of the Slovak Republic** /Słowacja/

Rada Zabytków Republiki Słowackiej jest osobowością prawną oraz wyspecjalizowanym organem administracji państwowej do spraw ochrony Funduszu Zabytków. Kieruje i kontroluje działalność administracji państwowej w zakresie ochrony zabytków, ustala i koordynuje zadania zawodowe i badawcze oraz opracowuje teorie i metodologie ochrony zabytków i miejsc historycznych, monitoruje stan zabytków i miejsc historycznych oraz warunki ich ochrony, prowadzi archiwum dotyczące ochrony zabytków i miejsc historycznych, prowadzi badania nad dziedzictwem kulturowym, prowadzi i koordynuje dokumentację, działania edukacyjne, redakcyjne i promocyjne. The Monument Board prowadzi administrację państwową o zasięgu ogólnokrajowym w ramach ustawy nr 49/2002 Sb. o ochronie funduszu zabytkowego z siedzibą w Bratysławie. The Monument Board zarządza i kontroluje działalność administracji państwowej w zakresie konserwacji Funduszu Zabytków prowadzoną przez Wojewódzkie Biura Zabytków.

- **International Commission for the Protection of the Alps CIPRA**
/Liechtenstein/

Międzynarodowa Komisja Ochrony Alp CIPRA jest organizacją pozarządową (100 organizacji członkowskich) zaangażowaną w ochronę obszaru alpejskiego. CIPRA komunikuje się w wielu językach, dostarczając informacji dla ekspertów, polityków, mediów i wszystkich osób zainteresowanych regionem alpejskim. Publikuje przykładowe projekty, krytykuje niepożądane zmiany i prezentuje innowacyjne podmioty i interesariuszy. CIPRA wywiera presję na decydentów politycznych, przemysł i władze oraz uczestniczy w organach o znaczeniu politycznym.

- **Stiftelsen GRID-Arendal** /Norwegia/

Centrum współpracy w ramach Programu Środowiskowego ONZ, założone w 1989 roku. Misją centrum jest tworzenie wiedzy o środowisku, która zachęca do pozytywnych zmian. Centrum organizuje i przekształca dostępne dane środowiskowe w wiarygodne, oparte na wiedzy, dostarczane za pośrednictwem innowacyjnych narzędzi komunikacyjnych i usług budowania zdolności skierowanych do odpowiednich zainteresowanych stron.

Budżet projektu:

Całkowita wartość projektu wynosi:	1 986 711,75 euro
Całkowita wartość dofinansowania wynosi:	1 753 442,62 euro
Całkowita wartość wkładu własnego (partnerów) wynosi:	233 269,13 euro
w tym Województwo Podkarpackie:	58 452,00 euro

Tabela 1. Budżet projektu z podziałem na Partnerów.

Partner	Całkowita wartość projektu Partnera	Wartość dofinansowania	Procent dofinansowania	Wkład własny	Wartość zaliczki
Województwo Podkarpackie	389 680,00	331 228,00	85%	58 452,00	66 245,00
Austria	271 025,00	230 371,25	85%	40 653,75	46 074,00
Ukraina („Green Dossier”	94 200,00	84 780,00	90%	9 420,00	16 956,00
Rumunia	172 520,00	146 642,00	85%	25 878,00	29 328,00
Serbia	135 130,00	114 860,50	85%	20 269,50	22 972,00
Czechy	137 198,80	116 618,98	85%	20 579,82	23 324,00
Węgry	204 399,60	173 739,66	85%	30 659,94	34 748,00
Ukraina (Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine)	101 590,00	91 431,00	90%	10 159,00	18 286,00
Słowacja	171 971,20	154 774,08	90%	17 197,12	30 955,00
Liechtenstein	116 508,40	116 508,40	100%	0,00	23 301,00
Norwegia	192 488,75	192 488,75	100%	0,00	38 498,00
SUMA	1 986 711,75	1 753 442,62		233 269,13	350 687,00

Planowana wartość dofinansowania dla Województwa Podkarpackiego: wynosi 331 228,00 euro

Planowany czas trwania projektu: 36 miesięcy w latach 2021-2023

Planowane działania w ramach projektu (tłumaczenie z języka angielskiego):

Wszystkie działania w projekcie mają na celu przybliżenie walorów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego Karpat a także podniesienia świadomości ich wartości.

- **Inwentaryzacja dziedzictwa kulturowego Karpat** - nowa międzynarodowa baza danych, gromadząca i zestawiająca dane dostarczone przez wszystkich partnerów projektu, którzy przeprowadzą inwentaryzację dziedzictwa kulturowego w siedmiu zaangażowanych karpaccich państwach.
- **Inwentaryzacja tradycyjnych produktów lokalnych w Karpatach** - nowa międzynarodowa baza danych, gromadząca i kompilująca dane dostarczane przez wszystkich partnerów projektu, którzy przeprowadzą prace inwentaryzacyjne dotyczące tradycyjnych produktów lokalnych Karpat, dostępnych w siedmiu zaangażowanych karpaccich krajach.

- **Warsztaty turystyczne poświęcone dziedzictwu** - cztery różne warsztaty, które koncentrowały będą się na wymianie wiedzy i doświadczeń w zakresie rozwoju turystyki związanej z dziedzictwem kulturowym i zarządzania przedsiębiorstwami społecznymi.
- **Warsztaty „Smak Karpat”** - w krajach UE rośnie zainteresowanie produktami regionalnymi. Jest to reakcja konsumentów na pogarszającą się jakość żywności produkowanej masowo. Wielu nabywców wybiera produkty lokalne produkowane w tradycyjny sposób, charakteryzujące się wysoką jakością i doskonałym, niepowtarzalnym smakiem.
- **Warsztaty interpretacji krajobrazu kulturowego i różnorodności biologicznej** - warsztaty budowania potencjału w zakresie zachowania, prezentacji i interpretacji tradycyjnych krajobrazów kulturowych i zbiorów biologicznych. Uczestnicy będą doświadczać praktycznych działań związanych z tworzeniem konkretnych produktów, takich jak nowe trasy dla zwiedzających i system informacyjny dotyczący krajobrazu kulturowego i bioróżnorodności regionu zachodniokarpackiego.
- **Warsztaty na temat zrównoważonego tradycyjnego rolnictwa i praktyk leśnych** - warsztaty na temat tradycyjnych praktyk związanych ze zrównoważonym rolnictwem i leśnictwem oraz zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych.
- **Warsztaty rzemiosła artystycznego i tradycyjnego** - warsztaty na temat tradycyjnej wiedzy, technik i umiejętności niezbędnych do zachowania i kontynuacji tradycyjnej sztuki, rzemiosła i zanikających zawodów związanych z karpackim dziedzictwem kulturowym.
- **Warsztaty sieci Muzeów Karpackich** - warsztaty wymiany doświadczeń ułatwiające tworzenie sieci muzeów kultury i dziedzictwa przyrodniczego działających w regionie karpackim.
- **Konferencja "Przywrócenie tradycji pasterskich Karpat"** - konferencja podsumowująca działania na temat pasterstwa prowadzone w ramach projektu, obejmujące zagadnienia kultury pasterskiej, takie jak porównanie tradycji pasterskich w Karpatach i w Norwegii, w tym przegląd architektury tradycyjnej związanej z pasterstwem - chatki pasterskie, informacje na temat dawnego i nowoczesnego pasterstwa, roli kobiet, tradycyjnych produktów pasterskich. Konferencja zainauguruje również Kompendium dobrych praktyk pasterskich.
- **Kompendium dobrych praktyk pasterskich** - publikacja "Kompendium dobrych praktyk pasterskich", zestawiająca dobre praktyki i lekcje wyciągnięte z warsztatów i wizyt studyjnych (w Norwegii, Rumunii) organizowanych

w ramach projektu, związanych z tradycyjną gospodarką pasterską, tradycjami i kulturą pasterską oraz tradycyjnymi produktami lokalnymi.

- Jednym z najważniejszych i długofalowych rezultatów projektu będzie opracowanie **Protokołu o dziedzictwie kulturowym i tradycji wiedzy ludowej do Konwencji Karpackiej**, który będzie stanowił rozwinięcie i uszczegółowienie postanowień art. 11 Konwencji. Celem Protokołu jest zacieśnienie i ułatwienie współpracy jako Stron na rzecz promowania i ochrony bogactwa kulturowego Karpat, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.
- **Wizyty studyjne i warsztaty w Rumunii, Norwegii oraz Alpach** - wizyty studyjne i warsztaty będą skupiały się na wymianie wiedzy i doświadczeń na temat praktyki tradycji pasterskich w Karpatach (przywrócenie tradycyjnej kultury pasterskiej i praktyk związanych z pasterstwem, zachowanych i uprawianych). Działania te mają na celu rewitalizację tradycji pasterskich i praktyk pasterzy karpackich, które są unikalną i ważną częścią dziedzictwa kulturowego.

Szczegółowy opis kroków podejmowanych w trakcie trwania procedury aplikacyjnej o uzyskanie dofinansowania dla projektu oraz działań ukierunkowanych na przywrócenie możliwości realizacji projektu, po otrzymaniu od Komitetu Mechanizmu Finansowego decyzji o anulowaniu dotacji na projekt:

1. Po złożeniu w dniu 30.06.2018 r. wniosku o dotację na ww. projekt, **w dniu 1.04.2019 r.** Województwo Podkarpackie otrzymało informację od Operatora Funduszu, że pierwsza część dwuetapowego procesu składania wniosków została zakończona, spośród 700 złożonych wniosków o dofinansowanie do drugiego etapu aplikacyjnego zakwalifikowało się 42 wnioski, w tym wniosek złożony w imieniu konsorcjum przez Województwo Podkarpackie. Wnioskodawcy znajdujący się na krótkiej liście mieli trzy miesiące na opracowanie pełnych wniosków projektowych, które należało przedłożyć do ostatecznej oceny do dnia 4.07.2019 r. **Województwo Podkarpackie wniosek w imieniu konsorcjum złożyło w dniu 3.07.2019 r.**
2. **30.07.2019 r.** wniosek uzyskał pozytywną ocenę formalną, przechodząc tym samym do drugiego etapu naboru.
3. **17.04.2020 r.** Województwo Podkarpackie otrzymało informację od Operatora Funduszu, że **wniosek złożony w ramach zaproszenia do składania wniosków, został wybrany przez Komitet Mechanizmu Finansowego do przyznania dotacji w ramach Funduszy Norweskich i EOG.**
4. W dniu **30.09.2020 r.** Operator Funduszu, reprezentowany przez Panią Izabelę Barczyk-Olszewską poinformował Lidera Projektu o **decyzji Komitetu Mechanizmu**

Finansowego EOG (z dnia 29.09.2020 r.) dotyczącej anulowania przyznania dofinansowania dla ww. projektu.

Powzięta decyzja wiązała się z faktem, iż Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 27 maja 2019 r. przyjął uchwałę nr VIII/140/19 w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego wyrażającego sprzeciw wobec promocji i afirmacji ideologii tak zwanych ruchów LGBT (z ang. Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender).

5. **05.10.2020 r. odbyła się telekonferencja** z inicjatywy Pana Haralda Egerera (Sekretariat Konwencji Karpackiej, Wiedeń) z członkami Konsorcjum Projektu pod kątem znalezienia rozwiązania na utrzymanie dofinansowania i realizacji projektu. Przyjęto wówczas ustalenia, iż Konsorcjum wystosuje pismo do Zarządu Funduszy EOG w celu podjęcia dialogu, z podkreśleniem istotności projektu dla Konwencji Karpackiej, poniesionych dwuletnich nakładów i zaangażowania w realizację projektu oraz zaproponowano Liderowi Projektu, aby odrębnie wysłał oficjalną odpowiedź w tej sprawie.

6. W dniu **07.10.2020 r.** zwrócono się do Biura Prawnego z **prośbą o wydanie opinii prawnej** w przedmiotowej sprawie w kontekście poniesionych dotychczasowych nakładów i zaangażowania w realizację projektu oraz możliwości ubiegania się o ewentualną zmianę decyzji Komitetu Mechanizmu Finansowego.

7. **16.10.2020 r. otrzymaliśmy opinię prawną**, w której stwierdzono, iż Województwo Podkarpackie nie jest jeszcze na etapie zawarcia umowy o dofinansowanie i jej realizacji, zatem cofnięcie dofinansowania, czy też jego „anulowanie” miało miejsce na etapie przygotowania umowy, przed jej zawarciem. Stąd też, zapis znajdujący się w Umowie Projektu, mówiący o wynikłych sporach pomiędzy beneficjentem, a Komitetem Mechanizmu Finansowego nie będzie miał zastosowania w przypadku projektu „*Szlak Karpacki...*”. Natomiast, jeżeli chodzi o poniesione dotychczas koszty i nakłady to kwalifikowalność owych kosztów uzależniona jest od zawarcia umowy i zapisów w niej zawartych. W sytuacji, gdy do zawarcia umowy nie dojdzie, to koszty ponosi wówczas niedoszły beneficjent, na takich zasadach, jakby jego wniosek w ogóle nie został zakwalifikowany.

8. W dniu **20.10.2020 r.** odbyło się **spotkanie** z inicjatywy **Pana Marszałka z przedstawicielami Biura Mechanizmu Finansowego i Partnerami Projektu**. Celem spotkania była możliwość złożenia szczegółowych wyjaśnień i podjęcia rozmów mających na celu umożliwienie rozważenia dalszych działań związanych z realizacją projektu.

9. W dniu **27.10.2020 r. Lider Projektu przedstawił swoje stanowisko** w sprawie przedstawicielom Biura Mechanizmu Finansowego Funduszy EOG i Funduszy Norweskich. Przekazując także pismo do wiadomości: Ministerstwu Spraw Zagranicznych Norwegii, Lichtensteinu i Polski, Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej (Polska) oraz Członkom Konsorcjum Projektu.

Z uzyskanych dotychczas informacji dotyczących statusu pisma wynika, iż:

Wysłane przez nas pismo, które Biuro Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej otrzymało do wiadomości, zostało przez Departament Programów Pomocowych dołączone do innych dokumentów odnoszących się do kwestii LGBT i równości. Początkiem listopada odbyło się spotkanie na szczeblu dyplomatycznym z Ambasadą Norweską, a przedstawione przez nas stanowisko było jednym z kilku punktów poruszanych podczas spotkania, którego głównym tematem była równość i LGBT. Ustalono wówczas, iż kwestia ta w dalszym ciągu pozostanie tematem rozmów. Pismo, które Ministerstwo Spraw Zagranicznych otrzymało do wiadomości, zostało przekazane do Departamentu Polityki Europejskiej.

10. W dniu **28.10.2020 r. Sekretariat Konwencji Karpackiej w imieniu wszystkich Partnerów Projektu przesłał stanowisko** w sprawie odwołania projektu do przedstawicieli Biura Mechanizmu Finansowego Funduszy EOG i Funduszy Norweskich oraz Ministerstw Spraw Zagranicznych Norwegii i Lichtensteinu.

11. W dniu **09.11.2020 r. z inicjatywy Sekretariatu Konwencji Karpackiej odbyło się spotkanie online z Partnerami Projektu**, podczas którego poinformowano wszystkich partnerów o dotychczas podjętych działaniach i przedstawiono propozycje dalszych działań. Sekretariat Konwencji Karpackiej zwrócił się także do Karpackich Punktów Kontaktowych z prośbą o wsparcie przy dalszych działaniach związanych z kwestią odwołania projektu, Punkty Kontaktowe zadeklarowały wsparcie.

Zaproponowane działania:

- Konwencja Karpacka wyda stosowane oświadczenie do Biura Mechanizmu Finansowego i Komitetu Mechanizmu Finansowego, w którym przedstawi ważne znaczenie projektu dla regionu Karpat,
- kontakt Partnerów Projektu z Punktami Kontaktowymi Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ich krajach członkowskich,
- kontakt Ukrainy i Serbii z przedstawicielami dyplomatycznymi Lichtensteinu, Szwajcarii i Norwegii w swoich krajach,
- kontakt Norwegii ze swoim przedstawicielstwem dyplomatycznym w Brukseli, który jest właściwym punktem kontaktowym w tej sprawie.

12. **25.12.2020 r.** podczas szóstego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji Karpackiej (COP6), Strony Konwencji udzieliły poparcia na realizację projektu, jako sztandarowego projektu Konwencji Karpackiej poprzez **wydanie decyzji COP6/16 Dziedzictwo kulturowe i tradycyjna wiedza** uznając, że „**dziedzictwo kulturowe odgrywa istotną rolę w zrównoważonym rozwoju społeczno-gospodarczym regionu Karpat, z zadowoleniem przyjęła informację o dotychczasowym rozwoju projektu "Szlak Karpacki - badanie, promowanie i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego regionu Karpat" zatwierdzonego w ramach Funduszu Grantów dla Współpracy Regionalnej EOG i Norwegii. Strony podkreśliły również znaczenie projektu dla współpracy kulturalnej ponad granicami, wzajemnego zrozumienia, zwalczania dyskryminacji oraz promowania równości i praw człowieka w całym regionie, a także zwróciły się do Komitetu Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Funduszu Grantowego na rzecz Współpracy Regionalnej o ponowne rozważenie swojej decyzji.**”

13. W dniu **4.12.2020 r.** otrzymaliśmy wiadomość od **Biura Mechanizmu Finansowego**, przekazującą informację, iż pomimo zapewnienia wyjaśnień przedstawionych w pismach z dnia 26 oraz 28 października 2020 r. będących stanowiskiem Lidera Projektu oraz Członków Konsorcjum w przedmiotowej kwestii, **decyzja Komitetu Mechanizmu Finansowego z dnia 29.09.2020 r. dotycząca anulowania przyznania dofinansowania dla projektu „Szlak Karpacki – odkrywanie, promowanie i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego regionu karpackiego” ma charakter ostateczny i nieodwoalny.**

14. Pismem z dnia **4.12.2020 r.** zwróciliśmy się do **Pana Andrzeja Sadosia – Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Stałego Przedstawiciela RP przy UE** z prośbą o wsparcie działań Województwa Podkarpackiego oraz pozostałych Partnerów Projektu, zmierzających do nawiązania dialogu z rządowymi przedstawicielstwami / agendami krajów objętych Projektem, w celu lobbowania za zmianą decyzji wydanej przez Komitet Mechanizmu Finansowego.

15. Dnia **9.12.2020 r.** Województwo Podkarpackie, zawiadomiło **Operatora Funduszu** – firmę Ecorys Polska Sp. z o.o., że **nie zgadza się z podjętą przez Komitet Mechanizmu Finansowego decyzją o anulowaniu przyznania dofinansowania dla projektu, jednocześnie zwracając się z prośbą o udzielenie informacji dotyczących możliwych do wykorzystania w tej sytuacji ścieżek odwoławczych** oraz o informację, czy istnieją instytucje, do których w tej kwestii moglibyśmy się zwrócić, celem zidentyfikowania ewentualnych działań, które mogłyby stanowić perspektywę przywrócenia możliwości realizacji projektu.

16. W dniu **18.12.2020 r.** otrzymaliśmy od **Operatora Funduszu** firmy Ecorys Polska Sp. z o.o. **odповідь, iż decyzja Komitetu Mechanizmu Finansowego o anulowaniu przyznania dofinansowania dla projektu jest ostateczna i nieodwoalna, a Operator Funduszu w przedmiotowej kwestii ze swojej strony nie ma już nic więcej do dodania.**

17. Dnia **22.12.2020 r.** zwróciliśmy się do **Radcy Prawnego** Pana Jacka Rudnickiego z **prośbą o opinię prawną**, dot. możliwych działań odwoławczych, przywrócenia dofinansowania projektu na ścieżce sądowej lub innego odpowiedniego organu, o wskazanie obowiązujących w sprawie przepisów prawa, właściwej jurysdykcji oraz oceny szans na powodzenie w uzyskaniu zamierzonego celu, tj. zmiany decyzji Komitetu Mechanizmu Finansowego.

18. W dniu **18.01.2021 r.** otrzymaliśmy **opinię prawną uzupełniającą**, w przedmiocie wskazania możliwego trybu odwoławczego od decyzji Komitetu Mechanizmu Finansowego o anulowaniu dofinansowania dla projektu pn. „Szlak Karpacki – odkrywanie, promocja i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego Regionu Karpa”, z której wynika, iż zgodnie z regulacjami określającymi zasady odpowiedzialności Państw Darczyńców (Islandia, Lichtenstein, Norwegia) to Państwa te, wraz z Komitetem Mechanizmu Finansowego oraz Biurem Mechanizmu Finansowego **nie ponoszą żadnej odpowiedzialności i nie będą jej ponosić wobec**

Państwa – Beneficjenta (m.in. Polski), operatorów programów, beneficjentów i innych odbiorców dofinansowania lub osób trzecich. Ponadto, z dokumentów dotyczących Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014 – 2021 nie wynika prawna możliwość odwołania od decyzji Komitetu Mechanizmu Finansowego. Wydaje się zatem, że decyzja o anulowaniu (unieważnieniu) decyzji o przyznaniu dofinansowania należy do „władczej” sfery działania Komitetu Mechanizmu Finansowego, od której brak jest jakichkolwiek prawnych środków odwoławczych. Biorąc pod uwagę przytoczone powyższe, w ocenie opiniującego Radcy Prawnego, **brak jest trybu odwoławczego od decyzji Komitetu Mechanizmu Finansowego.**

19. W dniu **09.02.2021** r. planowana jest wideokonferencja Pana Władysława Ortyła - Marszałka Województwa Podkarpackiego z Panem Andrzejem Sadosiem – Ambasadorem Nadzwyczajnym i Pełnomocnym Stałym Przedstawicielem RP przy UE, dla przedstawienia stanowiska Województwa Podkarpackiego w przedmiotowej kwestii oraz celem zwrócenia się z prośbą o wsparcie działań, które mogłyby doprowadzić do zmiany decyzji Komitetu Mechanizmu Finansowego w sprawie anulowania dotacji na projekt.

20. Od dnia **02.02.2021** r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego wpływają liczne interpelacje od radnych oraz posłów, jak również od osób fizycznych, dziennikarzy gazet i portali internetowych na terenie całej Polski w sprawie decyzji dotyczącej anulowania przyznania dofinansowania dla projektu „*Szlak Karpacki...*”.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę na korelacje pomiędzy odmową finansowania ww. projektu z Funduszy Norweskich, a wdrażaniem przez Województwo Podkarpackie Regionalnego Programu Operacyjnego w ramach polityki spójności Unii Europejskiej. Już wcześniej temat uchwały Nr VIII/140/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 roku był inspiracją dla skierowania przez Dyrektorów Generalnych Dyrekcji Generalnej ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego oraz Dyrekcji Generalnej ds. polityki regionalnej i miejskiej pisma z dnia 27 maja 2020r. adresowanego do 5 Marszałków, w tym Marszałka Województwa Podkarpackiego. Zarówno w tym piśmie, jak i w kolejnym z dnia 25 września 2020r., Komisja Europejska poddaje w wątpliwość zdolność instytucjonalną Instytucji Zarządzającej RPO WP na lata 2014-2020 do zapewnienia wydatkowania środków w ramach Programu w pełnym poszanowaniu horyzontalnej zasady niedyskryminacji, w tym ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.

W dniu 29 czerwca 2020 r. w trakcie sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Marszałek Władysław Ortyl poinformował o odpowiedzi, jakiej udzielono Komisji Europejskiej na pismo w sprawie uchwały dotyczącej nadmiernej promocji i afirmacji ideologii zwanej LGBT. Poinformował, że w odpowiedzi przekazano, iż nie można łączyć uchwały Nr VIII/140/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 r. *w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego wyrażającego sprzeciw wobec promocji i afirmacji ideologii tak zwanych ruchów LGBT*

(z ang. *Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender*) ze zdolnością Instytucji Zarządzającej Programem do zapewnienia zgodności wdrażanych projektów z horyzontalnymi zasadami Unii Europejskiej. Uchwała ma bowiem, jak sam jej tytuł wskazuje, charakter *stricte* deklaracji światopoglądowej i jako taka, nie jest aktem prawa lokalnego, ani nie należy do dokumentów systemu realizacji Programu oraz w żaden sposób nie oddziałuje na procesy związane z wdrażaniem RPO WP 2014-2020. Co więcej, uchwała ta nie odnosi się do wyznaczenia czy utworzenia stref, które są wolne od LGBT lub w których społeczność LGBT jest niemile widziana.

Dodatkowo do odpowiedzi załączono oświadczenia szefa Podkarpackiej Rady Dialogu Społecznego, który oświadczył, że żadne informacje o takiej dyskryminacji do niego nie wpłynęły. Załączono również oświadczenie rzecznika beneficjentów środków RPO, stwierdzające, iż skarg w ww. zakresie nie było. Wykazano kontrolę tego obszaru, pokazano na Komitecie Monitorującym w jaki sposób ustalane są kryteria, które nie dyskryminują. Zapewniono, że obszar ten będzie obserwowany i analizowany. **W piśmie Komisji Europejskiej nie było mowy o cofnięciu środków i tworzeniu stref wolnych od LGBT, tylko formalne pytanie dotyczące systemów i metod wdrażania na okoliczność braku bądź dyskryminacji prowadzonej przez Zarząd.**

Komisja Europejska deklaruje dalsze i ciągłe monitorowanie tej sprawy oraz oczekuje aktywnych działań dla zapewnienia przy wdrażaniu RPO WP stosowania obowiązujących zasad horyzontalnych. Zarówno w kontekście wdrażania obecnego RPO WP na lata 2014-2020, jak również w związku z prowadzonymi pracami nad programem regionalnym na lata 2021-2027, powyższa kwestia może mieć istotne znaczenie.

Od momentu otrzymania informacji o anulowaniu dotacji dla projektu *“Szlak Karpacki - odkrywanie, promocja i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego regionu Karpat”* Zarząd Województwa Podkarpackiego prowadzi szerokie działania mające na celu przywrócenie decyzji o dofinansowaniu dla ww. projektu i możliwości jego realizacji.

Mając na uwadze, że Komisja Europejska analizuje wszystkie wypowiedzi Województwa Podkarpackiego w ramach poszanowania horyzontalnej zasady niedyskryminacji, w tym ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, Zarząd Województwa Podkarpackiego apeluje rozważne i przemyślane wypowiedzi/informacje podawane do publicznej wiadomości w przedmiotowej sprawie.

Załącznik:

Informacja prasowa dot. projektu „Szlak Karpacki...”